

PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR

**NAAC Accredited - 2022
'B++' Grade (CGPA 2.96)**

Faculty of Humanities

Course Name – M.A. I

Syllabus for the Subject Language

Prakrit

Sem. - I & II

With effect from June - 2023

PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR UNIVERSITY, SOLAPUR

Faculty of Huminities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-I &II]

NEP

w.e.f. 2023

1) Preamble

PRAKRIT language is one of the Ancient & classical language of India, which transmit the cultural, social and philosophical thoughts. The study of Prakrit language is not only important but an imperative to have a clear and objective grasp of Indian original history and linguistics.

The Board of Studies should briefly mention foundation, core and applied components of the course/paper. The student should get into the prime objectives and expected level of study and advance knowledge at examination with required outcome in terms of basic level.

2) GENERAL OBJECTIVES OF THE COURSE/ PAPER:

- i) To acquaint with the Prakrit language, its different roots and Grammar.
- ii) To Study the life and work of Indian ancient Prakrit Authors & Aacharya.
- iii) To Study Jain Philosophy written in Prakrit literature.
- iv) To introduce the Literature in Prakrit Language
- v) To introduce the scientific knowledge in Prakrit Language
- vi) To study of Modern Indian Languages
- vii) To inculcate language related skills.

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Huminites
M. A. Prakrit, Part - I, Sem. I
NEP, w. e. f. June 2023

Sem. I	Code	Title of the Paper	Semester Exam			L	T	P	Credits
			Th.	IA	Total				
First – Prakrit - Hard Core (Compulsory Paper)									
	DSC 1.1	प्राकृत भाषेचा इतिहास History of Prakrit Language	80	20	100	3	1	0	4
	DSC 1.2	अर्धमागधी आगम Ardhamagdhi Aagam	80	20	100	3	1	0	4
	DSC 1.3	नेमिचन्द्र आणि द्रव्यसंग्रह Nemichandra aani Dravyasangraha	80	20	100	3	1	0	4
	DSC 1.4	प्राकृत व्याकरण परिचय Introduction to Prakrit Grammar	40	10	50	3	1	0	2
Discipline Specific Elective – Elective (Any One)									
	DSE 1.1	प्राकृत शिलालेख Prakrit Inscriptions	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 1.2	प्राकृत महाकाव्य Prakrit Mahakavya	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 1.3	अनुप्रेक्षा ध्यान आणि बारसाणुवेक्खा Anupreksha Dhyan aani Barasanuvekkha	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 1.4	आ. देवसेन व त्यांचे साहित्य Aa. Devasen & His Literature	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 1.5	प्राकृत खंड काव्य Prakrit Volume Poetry	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 1.6	प्राकृत व्याकरण साहित्य Prakrit Vyakaran Sahitya	80	20	100	3	1	0	4
RM – Research Methodolgy (Compulsory)									
	RM 1.1	Prakrit Language & Literature: Research Methodology प्राकृत भाषा व साहित्य: संशोधन पद्धती शास्त्र	80	20	100	3	1	0	4
			440	110	550	16	6	0	22

L = Lecture, IA = Internal Assessment, DSC = Discipline Specific Core,
DSE = Discipline Specific Elective, RM= Research Methodology, OJT= On Job Training,
FP= Field Project, RP= Research Project, **Credits of Theory = 4 Hours of Teaching per Week**

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Huminites
M. A. Prakrit, Part - I, Sem.- II
NEP, w. e. f. June 2023

Sem. II	Code	Title of the Paper	Semester Exam			L	T	P	Credits
			Th.	IA	Total				
Sem. - II Prakrit - Discipline Specific Compulsory									
	DSC 2.1	प्राकृत साहित्याचा इतिहास History of Prakrit Literature	80	20	100	3	1	0	4
	DSC 2.2	प्राकृत काव्य Prakrit kavya	80	20	100	3	1	0	4
	DSC 2.3	शौरसेनी आगम Shaurseni Aagam	80	20	100	3	1	0	4
	DSC 2.4	Manuscript Research Methodology हस्तलिखित ग्रंथ संशोधन पद्धती	40	10	50	1	1	0	2
Discipline Specific Elective (Only One)									
	DSE 2.1	प्राकृत कथा साहित्य Prakrit katha Sahitya	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 2.2	हरिभद्रसुरी आणि त्यांचे साहित्य Haribhadrasuri and his Literature	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 2.3	प्राकृत चंपू काव्य 'कुवलयमाला' Prakrit ChampuKavya 'kuvalayamala'	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 2.4	भावपाहुड Bhavpaahuda	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 2.5	पाली साहित्याचा परिचय Introduction of Pali Literature	80	20	100	3	1	0	4
	DSE 2.6	महाराष्ट्री प्राकृत व मराठी Maharashtri Prakrit and Marathi	80	20	100	3	1	0	4
OJT/ FP (Only One)									
	OJT/ FP	Prakrit Research Institute Work Experinence प्राकृत संशोधन संस्थेत अनुभव/ Field Project क्षेत्र प्रकल्प	80	20	100	1	3	0	4
			440	110	550	16	6	0	22

L = Lecture, IA = Internal Assessment, DSC = Discipline Specific Core,
DSE = Discipline Specific Elective, RM= Research Methodology, OJT= On Job Training,
FP= Field Project, RP= Research Project, Credits of Theory = 4 Hours of Teaching per Week

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

Semester – I	Title of the Paper (Credit)
Subject	Compulsory Paper
DSC 1.1	History of Prakrit Language (Cr. 04) प्राकृत भाषेचा इतिहास
DSC 1.2	Ardhamagadhi Aagam (Cr. 04) अर्धमागधी आगम
DSC 1.3	Nemichandra and Dravyasangraha (Cr. 04) नेमिचंद्र आणि द्रव्यसंग्रह
DSC 1.4	Prakrit Vyakran Parichay (Cr. 02) प्राकृत व्याकरण परिचय
	Electives (Any one)
DSE 1.1	Prakrit Inscriptions (Cr. 04) प्राकृत शिलालेख
DSE 1.2	Prakrit Mahakavya प्राकृत महाकाव्य
DSE 1.3	Anupreksha Dhyani aani 'Barasanuvekkha' अनुप्रेक्षा ध्यान आणि बारसानुवेक्खा
DSE 1.4	Aacharya Devasen and his Literature आचार्य देवसेन आणि त्यांचे साहित्य
DSE 1.5	Prakrit Volume Poetry प्राकृत खंड काव्य
DSE 1.6	Prakrit Vyakaran Sahitya प्राकृत व्याकरण साहित्य
	RM - Compulsory Paper
RM 1.1	Prakrit Language & Literature: Research Methodology (Cr. 04) प्राकृत भाषा व साहित्य: संशोधन पद्धती शास्त्र

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**
Faculty of Humanities
PRAKRIT * M.A. Part – I
[Sem-II]

Semester – II	Title of the Paper
Subject	Compulsory Paper
DSC 2.1	History of Prakrit Literature (Cr. 04) प्राकृत साहित्याचा इतिहास
DSC 2.2	Prakrit Kavya (Cr. 04) प्राकृत काव्य
DSC 2.3	Shaurseni Aagam (Cr. 04) शौरसेनी आगम
DSC 2.4	Manuscript Research Methodology (Cr. 02) हस्तलिखित ग्रंथ संशोधन पद्धती
	Electives (Any one)
DSE 2.1	Prakrit Katha Sahitya (Cr. 04) प्राकृत कथा साहित्य
DSE 2.2	Haribhadrāsuri and his Literature हरीभद्रसुरी आणि त्यांचे साहित्य
DSE 2.3	Prakrit Champu Kavya ‘Kuvalayamala’ प्राकृत चंपु काव्य ‘कुवलयमाला’
DSE 2.4	Bhavapahuda भावपाहुड
DSE 2.5	Introduction of Pali Literature पाली साहित्याचा परिचय
DSE 2.6	महाराष्ट्री प्राकृत व मराठी Maharashtri Prakrit and Marathi
	OJT/ FP (on Job Training/ Field Project)
OJT/ FP 2.1	Prakrit Research Institute Work Experience (Cr. 04) प्राकृत संशोधन संस्था अनुभव/ Field Project क्षेत्र प्रकल्प

**PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A., Part – I, [SEM - I]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

**DSC 1.1: प्राकृत भाषेचा इतिहास
History of Prakrit Language**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	प्राकृत: उगम व विकास Prakrit: Origin & Development	Lectures : 15
	I) वैश्विक भाषा परिवार, प्राकृतचा उद्गम आणि विकास II) छांदस, लौकिक संस्कृत व प्राकृत भाषा यांचे स्वरूप I) Global Language Family, Origin of Prakrit language and its Development II) Chhandas, Sanskrit and Prakrit Language and its Format	
Unit No. 2	प्राकृत भाषेचे प्रकार Types of Prakrit Language	Lectures : 15
	I) भारतीय भाषा काल आणि भाषिक विकास II) प्राकृत भाषेचे प्रादेशिक प्रकार आणि स्वरूप I) Indian Language Period and Development of Language II) Types of Prakrit language and Nature	
Unit No. 3	प्राकृत आणि अपभ्रंश भाषेचे आधुनिक भाषेस योगदान Contri. of Prakrit & Apabhransha to Modern Indian Language	Lectures : 15
	I) अर्वाचीन भारतीय भाषा काळ आणि अपभ्रंश II) आधुनिक भारतीय भाषावरील प्राकृत आणि अपभ्रंश भाषेचा प्रभाव I) Modern Indian Language Period and Apabhransha II) Impact on Modern Indian Language of Apabhransha	
Unit No. 4	प्राकृत भाषा: वर्णमाला आणि शब्दसंग्रह Prakrit Language: Alphabet and Vocabulary	Lectures : 15
	I) प्राकृत वर्णमाला, स्वर आणि व्यंजन II) प्राकृत भाषेतील ध्वनीतत्व, उच्चारण स्थान व शब्दांचे वर्गीकरण I) Prakrit Alphabet, Vowels and Consonants II) Prakrit Phonetics, pronunciation location and Classification of Words	

Reference Books:

1. Prakrit Bhasha Aur Sahitya Ka Aalochnatmak Itihas: Dr. N.C. Shastri, Tara Book Agency, Varanasi
2. Prachin Bhartiya Bhashashastra: M. Pandit, Nirali Prakashan, Pune
3. Prakrit bhasha Aur Sahitya, Prof. Hrishabhchandra Jain, RIPJA, Vaishali, (Bihar)
4. Natyashastra mein Prakrit Sandarbh, Dr. Sudarshan Mishra, Prakrit Study Centre, CSU, Jaipur
5. Prakrit Bhashaon ka Itihas, Dr. Sudarshan Mishra, Pali-Prakrit Project, CSU, Delhi
6. Prachya-Paishachi evam Avanti Prakrit (L&S), Dr. Sudarshan Mishra, Pali-Prakrit Yojna, CSU, Delhi
7. Prakrit Sahitya aur Bhartiya Paramparaye, Prof. Radhavallabh Tripathi, CSU, Delhi
8. Prakrit Bhasha se anupranit Bhartiya Bhashaye, Dr. Jyotibabu Jain, Bhartiya Jnanpith, Delhi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A., Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

**DSC 1.2: अर्धमागधी आगम
Ardhamagdhi Aagam**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Ardhamagdhi: Introduction अर्धमागधी: ओळख	Lectures : 15
	I) Origin and Development of Ardhamagdhi Language II) Characteristic and Nature of Ardhamagdhi I) 'अर्धमागधी' भाषा: उगम आणि विकास II) अर्धमागधी भाषेचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये	
Unit No. 2	Introduction of 'Ardhamagdhi' Literature 'अर्धमागधी' साहित्याचा परिचय	Lectures : 15
	I) Aagam literature: Introduction, II) 45 Aagams: subject, Philosophy and I) आगम साहित्य: परिचय, वाचना, स्थविर परंपरा व साहित्य विकास II) 45 आगम: विषय, तत्वज्ञान आणि सिद्धांत	
Unit No. 3	Aacharang: Introduction आचारांग : परिचय	Lectures : 15
	I) 'Aacharang': Writer, Introduction II) Pratham Adhyayan - 'Shastraparidnya I) आचारांग ग्रंथ: परिचय, रचनाकार II) प्रथम अध्याय: शस्त्रपरिज्ञा	
Unit No. 4	'Aacharang' text 'आचारांग' मूलपाठ	Lectures : 15
	I) Dvitiya Adhyayan - 'Lokvijay' II) Philosophical Aspect of 'Aacharang' I) द्वितीय अध्याय: लोकविजय II) अध्यात्मिक व आचारदृष्ट्या महत्व व घटक	

Reference Books:

1. Aacharang: Aagam Prakashan Samiti, Byavar (Rajsthan)
2. Jain aagam Sahitya Manan evam Mimasa, & Chhedsutra Parisheelan, Devendra Muni, Tarak, Udaipur
3. Introduction to Ardhamagdhi, Dr. Ghatge, Sanmati Teerth, Pune
4. Ardhamagdhi Prakrit Sahitya ka Itihas, Prof. V. Choudhari, Dr. Manju Bala, RIPJA, Vaishali (Bihar)
5. Prachin Ardhamagdhi ki Khoj mein, K.R. Chandra, Prakrit Jain Vidya vikas Fund, Ahmedabad
6. Guru Paramapra se prapt Digambar Jain aagam, Dr. M.D.Vasantraj, Varni Jain Sansthan, Varanasi
7. Ang Sahitya: Manan evam Mimasa, Ed.by Prof. Sagaramal Jain, Aagam, Ahinsa Prakrit, Udaipur
8. Prakirnak Sahitya: Manan evam Mimasa, Ed. Prof. Sagaramal Jain, Aagam, Ahinsa Prakrit, Udaipur

**PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A., Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

**DSC 1.3: नेमिचंद्र आणि 'द्रव्यसंग्रह'
Nemichandra and 'Dravyasangraha'**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Aa. Nemichandra: Life and Work आ. नेमिचंद्र: जीवन आणि कार्य	Lectures: 15
	I) Nemichandra: Introduction and Literary Contribution II) Nemichandra: Contribution to Jain aagam Literature I) आ. नेमिचंद्र: परिचय आणि साहित्य II) आ. नेमिचंद्र यांचे जैनागमास योगदान	
Unit No. 2	Dravyasangraha: Introduction द्रव्यसंग्रह: परिचय	Lectures : 15
	I) Dravyasangraha: Linguistic Characteristics II) Spiritual Grandeur of Dravyasangraha I) द्रव्यसंग्रहाची भाषिक वैशिष्ट्ये II) द्रव्यसंग्रहाचे अध्यात्मिक वैभव	
Unit No. 3	Dravyasangraha: Text द्रव्यसंग्रह: मूलपाठ	Lectures : 15
	I) Verse: 01-30 I) गाथा: 01-30	
Unit No. 4	Dravyasangraha: Text द्रव्यसंग्रह: मूलपाठ	Lectures : 15
	I) Verse: 31-58 I) गाथा: 31-58	

Reference Books:

1. Bruhaddravyasangraha: Aa. Nemichandra, Shrimad Rajchandra Aashram Agas (Gujrat)
2. Shourseni Prakrit Bhasha Sahitya Ka Sankshipta Itihas, Dr. Rajaram Jain, Kundkund Bharti, Delhi
3. Shourseni Sahitya Itihas, Dr. Indu Jain, Sapurnanand Sanskrit University, Varanasi
4. Dravya Vigyan, Sadhvi Dr. Vidyutprabha, Prakrit Bharti Academy, Jaipur
5. Dravya Sangraha, Pandit Dhanyakumar Bhore, Shree Mahaveer Bramhacharya, Karanja, Washim
6. Shatdravya ki Vaigyanik Mimasa, Dr. Narayanlal Kachhara, Prakrit Bharti Academy, Jaipur
7. Prakrit Bhasha aur Sahitya, Pro. Dr. Hrishabhchandra Jain, RIPJA, Vaishali (Bihar)
8. Guru Paramapra se prapt Digambar Jain aagam, Dr. M.D.Vasantraaj, Varni Jain Sansthan, Varanasi
9. Aa. Nemichandra ke grantho mein Karm Chintan, Dr. Veerchandra Jain, Prachya Vidya, Ladnun (Raj.)

**PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

DSC 1.4: प्राकृत व्याकरण परिचय

Introduction to Prakrit Grammar

Max. Mark: 50

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Prakrit Alphabet: Places and Mode of Pronunciation प्राकृत वर्णः उच्चारण स्थाने व पद्धती	Lectures : 07
	I) Prakrit Alphabet, Places of Pronunciation and Mode of Pronunciation II) Anusvara, nasal and visarga I) प्राकृत वर्णमाला, उच्चारण स्थाने आणि उच्चारण पद्धती II) अनुस्वार, अनुनासिक आणि विसर्ग	
Unit No. 2	Grammatical concepts व्याकरणिक संकल्पना	Lectures : 08
	I) Word Study: end character based, types of word II) Noun (noun), pronoun, adverb, adjective, participle idea I) शब्द प्रकार: अंत्य वर्ण आधारित II) नाम (संज्ञा), सर्वनाम, अव्यय, विशेषण, कृदंत	
Unit No. 3	Prakrit composite characters and inflections प्राकृत संयुक्त वर्ण व विभक्ती	Lectures : 08
	I) compound character rule II) causative inflection (a/a/e/u end words, masculine/feminine/neutral gender suffix) I) संयुक्त वर्ण नियम II) कारक विभक्ती (अ/आ/इ/उ अंत शब्द व लिंग आधारित प्रत्यय)	
Unit No. 4	Sound Change ध्वनी परिवर्तन	Lectures : 07
	I) Sound Change - Vowel II) Sound Changes - Consonants I) ध्वनी परिवर्तन - स्वर II) ध्वनी परिवर्तन - व्यंजन	

Reference Books:

1. Prakrit Swayam Shikshak, Dr. Premsuman Jain, Prakrit Bharati Academy, Jaipur
2. Baal Roop Prakrit, Dr. Udaychandra Jain, Udaipur
3. Prakrit vyakran Pravesika, Dr. Satyaranjan Banerjee, BL Institute, Delhi
4. Paramparagat Prakrit Vyakran Ki Samiksha Aur Ardhmagdhi, K. R. Chandra,
5. Prakrit bhashaonka Tulanatmak Vyakran, K. R. Chandra,
6. Prakrit Bhashaonka Vyakran, Richard Pischel, Trans. By

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A., Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 1.1: प्राकृत शिलालेख
Prakrit Inscriptions**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Development of Writing System लेखन पद्धतीचा विकास	Lectures : 15
	I) Mediums of Inscription II) Scripts, Languages and Importance of Prakrit Inscriptions I) लेख आणि त्यांची माध्यमे II) प्राचीन प्राकृत लेख: भाषा, स्वरूप, लिपी आणि महत्व	
Unit No. 2	Introduction of Ancient Inscription प्राचीन शिलालेखांचा परिचय	Lectures : 15
	I) Badali Inscription : Importance and Study of original Text II) King Ashok and his Girnar Inscription : Study of original Text I) बडली शिलालेख: महत्व आणि मूळ लेखाचे अध्ययन II) सम्राट अशोक यांचा गिरनार शिलालेख: मूळ लेखाचे अध्ययन	
Unit No. 3	King Kharvela and his 'Hathi gump' Inscription सम्राट खारवेल यांचा हाथीगुंफा शिलालेख	Lectures : 15
	I) Hathi Gump Inscription of King Kharvela: Study of original Text II) Hathi Gump Inscription of King Kharvela: Study of original Text I) सम्राट खारवेल यांचा हाथीगुंफा शिलालेख: मूळ लेखाचे अध्ययन II) सम्राट खारवेल यांच्या हाथीगुंफा शिलालेखाचे भाषिक, ऐतिहासिक महत्व	
Unit No. 4	King Kakkuka's Ghatyal Inscription राजा कक्कुका यांचा घट्याळ शिलालेख	Lectures : 15
	II) King Kakkuka: Study of original Text II) Importance of Kakkuka Manuscripts I) कक्कुका यांचा घट्याळ शिलालेख: मूळ लेखाचे अध्ययन II) कक्कुका यांच्या घट्याळ शिलालेखाचे भाषिक, ऐतिहासिक महत्व	

Reference Books:

1. Purabhilekhvidya, Dr. Shobhana Gokhale, Continental Publ., Pune
2. Prakrit Bhasha aur Sahitya Ka Aalochanatmak Itihas, Dr. N.C. Shastri, Tara Book Ag., Varanasi
3. Samrat Kharvel aur Uska Rajatvakaal, Kanhaiyalal Agrawal,
4. Jain Pandulipiya evam Shilalekh: Ek parishilan, Dr. Rajaram Jain, Shri G. Varni Sansthan, Varanasi
5. Pandulipi Vidnyan, Dr. Satyendra, Rajsthan Hindi Granth, Jaipur
6. Bhartiya Puralipividya, Dr. Krishnadatta Vajpayee
7. Devnagari Mudrakshar Lekhankala Vol. 1, Dr. Bapurao Naik, Maharashtra Sahitya Parishad,
8. Prachin Bhartiya Lipimala, Dr. Gourishankar H. Ojha, Shabda Mahima Prakashan, Jaipur
9. Bhartiya Lipinche Moulik Ekrap, Pt. G.S. Hebbar, Maharashtra Rajya Sa.& San. Mandal, Mumbai

**PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A., Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 1.2: प्राकृत महाकाव्य
Prakrit Mahakavya**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Epic : Nature and Types महाकाव्य - स्वरूप व प्रकार	Lectures : 15
	I) महाकाव्यांचे स्वरूप II) महाकाव्यांची वैशिष्ट्ये I) Nature of Epic II) Characteristic of Epic	
Unit No. 2	Development of Prakrit Epic प्राकृत महाकाव्यांचा विकास	Lectures : 15
	I) महाकाव्यांचा साहित्यिक विकास II) प्राकृत महाकाव्यांचे प्रकार I) Development of Prakrit Epic II) Types of Prakrit Epic	
Unit No. 3	Prakrit Epic Literature प्राकृत महाकाव्य साहित्य	Lectures : 15
	I) प्राकृत महाकाव्य साहित्य रचनांचा परिचय II) महाकाव्य रचनाकार व भाषिक वैशिष्ट्ये I) Introduction of Prakrit Epic Literature II) Composer of Epic Literature and Characteristics of Language	
Unit No. 4	Gaudavaho: Original Text 'गडवहो' : मूल ग्रंथ अध्ययन	Lectures : 15
	I) 'गडवहो': रचनाकार परिचय, भाषिक वैशिष्ट्ये II) 'गडवहो': मूल पाठ, निवडक गाथा, प्रारंभिक १०० गाथा I) Gaudavaho: Introduction of Composer & Characteristic of Language II) Gaudavaho: Original Text, Selected Text, First 100 verse	

Reference Books:

1. Gaudavaho, Rampanivad, RIPJA, Vaishali (Bihar)
2. Prakrit Bhasha aur Sahitya Ka Aalochanatmak Itihas, Dr. N.C. Shastri, Tara Book Ag., Varanasi
3. Prakrit bhasha Aur Sahitya, Pro. Dr. Hrishabhchandra Jain, RIPJA, Vaishali, (Bihar)
4. Prakrit ke pratinidhi Mahakavya, Dr. Shailendrakumar Rai, RIPJA, Vaishali, (Bihar)
5. Prakrit Bhashaonka Vyakaran, Dr. R. Pischel
6. Prakrit Sahitya Ka itihas, Dr. Jagdishchandra Jain, Choukhamba Publications, Varanasi
7. Prakrit Sahitya aur Bhartiya Paramparaye, Prof. Radhavallabh Tripathi, CSU, Delhi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 1.3: अनुप्रेक्षा ध्यान आणि 'बारसाणुवेक्खा'
Anupreksha Dhyana aani Barasanuvekkha**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Anupreksha अनुप्रेक्षा	Lectures : 15
	I) Anupreksha: Nature, Characteristics and Usability II) Anupreksha: Available Literature - An overview I) अनुप्रेक्षा भावना: स्वरूप, वैशिष्ट्ये व उपयोगिता II) अनुप्रेक्षा साहित्य: उपलब्ध साहित्य - एक संक्षिप्त परिचय	
Unit No. 2	Meditation (Dhyana) ध्यान	Lectures : 15
	I) Nature of Meditation II) Characteristic of Meditation I) ध्यानाचे स्वरूप II) ध्यानाची वैशिष्ट्ये	
Unit No. 3	Barasanuvekkha: Introduction बारसाणुवेक्खा: परिचय	Lectures : 15
	I) Acharya Kundakunda: Introduction of Life and Literary Work II) Barasanuvekkha: Introduction, Subject and Characteristic I) रचनाकार - आ. कुंदकुंद: जीवन व साहित्य परिचय II) बारसाणुवेक्खा: परिचय, विषय व वैशिष्ट्ये	
Unit No. 4	Barasanuvekkha Text बारसाणुवेक्खा: मूल गाथा	Lectures : 15
	I) Anupreksha : Primary 6 Spirit: Verse: 01- 42 (Mangalacharan and other) II) Anupreksha : Secondary 6 spirit: Verse 43 - 91 I) अनुप्रेक्षेच्या प्रारंभिक ६ भावना - गाथा : 01 ते 42 (मंगलाचरण व अन्य) II) अनुप्रेक्षेच्या उर्वरित ६ भावना - गाथा: 43 ते 91	

Reference Books:

1. Jain Sahitya Ka Bruhat Itihas, Parshwanath Vidyashram Shodh Sansthan, Varanasi.
2. Barsanuvekha, Jain Sanskruti Sangh, Solapur.
3. Kartikeyanupreksha, Shri Mahaveer Dnyanopasana Samiti, Karanja.
4. Prakrit bhasha Aur Sahitya, Pro. Dr. Hrishabhchandra Jain, RIPJA, Vaishali, (Bihar)
5. Dvadesh Anuprekshao ka darshanik & Samajik Adhyayan, Dr. Manju Jain, RIPJA, Vaishali, (Bihar)
6. Prakrit Sahitya Ka itihas, Dr. Jagdishchandra Jain, Choukhamba Publications, Varanasi
7. Prakrit Sahitya aur Bhartiya Paramparaye, Prof. Radhavallabh Tripathi, CSU, Delhi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 1.4: आ. देवसेन आणि त्यांचे साहित्य
Aacharya Devasen and his Literature**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Aa. Devasen: Introduction आ. देवसेन: परिचय	Lectures : 15
	I) Aa. Devasen: Life, Period and Succession II) Aa. Devasen: Literary Contribution I) आ. देवसेन: जीवन, काल व गुरु परंपरा II) आ. देवसेन: साहित्यिक योगदान	
Unit No. 2	Importance of Aa. Devasen's Literature आ. देवसेन यांच्या साहित्याचे महत्व	Lectures : 15
	I) Subject of Literature II) Characteristics of Literature I) साहित्याची विषयवस्तू II) साहित्याची वैशिष्ट्ये	
Unit No. 3	Aaradhanasaar आराधनासार	Lectures : 15
	I) Aaradhanasaar: Introduction, Subject and Characteristic II) Selected Text: First 1 to 50 Verses I) आराधनासार: परिचय, विषयवस्तु व वैशिष्ट्ये II) निवडक गाथा: 1 ते 50	
Unit No. 4	Tatwasaar तत्वसार	Lectures : 15
	I) Tatwasaar: Introduction, Subject and Characteristic II) Selected Text: First 1 to 50 Verses I) तत्वसार: परिचय ,विषयवस्तु व वैशिष्ट्ये II) निवडक गाथा: 1 ते 50	

Reference Books:

1. Jain Sahitya Ka Bruhat Itihas, Parshwanath Vidyashram Shodh Sansthan, Varanasi.
2. Jain aacharyonka Parichay, Bhartiya jnanpeeth, Lodhi Road, New Delhi
3. Aaradhanasaar, JSSS, Jeevraj Jain Granthamala, Solapur.
4. Tatwasaar, JSSS, Jeevraj Jain Granthamala, Solapur.
4. Prakrit bhasha Aur Sahitya, Pro. Dr. Hrishabhchandra Jain, RIPJA, Vaishali, (Bihar)
5. Jain aagam Sahitya Manan evam Mimasa: Devendra Muni
6. Prakrit Bhav Sangraha, JSSS, Jeevraj Jain Granthamala, Solapur

**PUNYASHLOK AHILYADEVII HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 1.5: प्राकृत खंड काव्य
Prakrit Volume Poetry**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Development of Prakrit Volume Poetry खंडकाव्य साहित्याचा विकास	Lectures : 15
	I) Prakrit Volume Poetry: Origin and Development II) Prakrit Volume Poetry: Characteristics I) प्राकृत खंड काव्य साहित्य: उद्गम व विकास II) प्राकृत खंड काव्य साहित्य: वैशिष्ट्ये	
Unit No. 2	Prakrit Volume Poetry Introduction प्राकृत खंडकाव्य परिचय	Lectures: 15
	I) Prakrit Volume Poetry Literature: Introduction II) Impact of Prakrit poetry on Volume Poetry I) प्राकृत खंड काव्य साहित्य: परिचय II) प्राकृत काव्य परंपरेचा खंड काव्य साहित्य रचनेवर प्रभाव	
Unit No. 3	Kamsavaho: Introduction कंसवहो : परिचय	Lectures: 15
	I) Kamsavaho: Composer Ramapanivada and its Literary Introduction II) Kamsavaho: Linguistic and literary Characteristics I) 'कंसवहो': रचनाकार रामपाणीवाद यांचा साहित्यिक परिचय II) 'कंसवहो': भाषिक व साहित्यिक वैशिष्ट्ये	
Unit No. 4	'Kamsavaho : text 'कंसवहो' मूळपाठ	Lectures : 15
	I) Kamsavaho: Introduction of Story II) Kamsavaho: First Selected 100 verses I) 'कंसवहो': कथा परिचय II) 'कंसवहो': निवडक प्रारंभिक १०० गाथा	

Reference Books:

1. Jain Sahitya Ka Bruhat Itihas, Parshwanath Vidyashram Shodh Sansthan, Varanasi.
2. Kamsavaho, Ed. A. N. Upadhye, MLBD, Delhi
3. Kamsavaho, Ed. Ranjansoorideva, Delhi Publication House, Delhi
4. Prakrit Sahitya Ka itihas, Dr. Jagdishchandra Jain, Choukhamba Publications, Varanasi
5. Prakrit Sahitya aur Bhartiya Paramparaye, Prof. Radhavallabh Tripathi, CSU, Delhi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 1.6: प्राकृत व्याकरण साहित्य
Prakrit Grammar Literature**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Ancient Indian Grammar नेमिचंद्र भारतीय व्याकरणशास्त्र	Lectures : 15
	I) Development of Indian Grammar Tradition II) Introduction of ancient Indian Grammarians I) प्राचीन भारतीय व्याकरण शास्त्राचा विकास आणि भूमिका II) प्राचीन भारतीय व्याकरणकार	
Unit No. 2	Ancient Indian Grammar नेमिचंद्र भारतीय व्याकरणशास्त्र	Lectures : 15
	I) Introduction of ancient Indian Grammar Composition II) History of Prakrit grammar and Grammarians I) प्राचीन भारतीय भाषेतील विभिन्न व्याकरणिक रचना II) प्राकृत व्याकरण आणि व्याकरणकार यांचा इतिहास	
Unit No. 3	Prakrit Grammaric Literature प्राकृत व्याकरणिक साहित्य	Lectures : 15
	I) Prakrit Grammar Literature: Composer and Literary Introduction II) Grammar of Various Prakrit: Nature and Characteristics I) प्राकृत व्याकरण ग्रंथ: रचनाकार व साहित्य परिचय (कालिक व भाषिक) II) विविध प्राकृतांचे व्याकरण: स्वरूप व वैशिष्ट्ये	
Unit No. 4	Siddha-hem-shabdanushasan: Study of Formulaes सिद्ध-हेम-शब्दानुशासन: मूळसूत्र यांचे अध्ययन	Lectures : 15
	I) Siddhahemshabdanushasan: 8 th Chap., 1 st . Sub. Chapter - Formulae 1 to 50 II) Siddhahemshabdanushasan: 8 th Chap., 1 st . Sub. Chapter Formulae 51 to 100 I) सिद्ध-हेम-शब्दानुशासन: अष्टम अध्याय - प्रथम पाद, प्रारंभिक ०१ ते ५० सूत्रे II) सिद्ध-हेम-शब्दानुशासन: अष्टम अध्याय - प्रथम पाद, प्रारंभिक ५१ ते १०० सूत्रे	

Reference Books:

1. Prakrit Bhasha Aur Sahitya Ka Aalochnatmak Itihas, Dr. N.C. Shastri
2. Bhasha Vigyan Evam Bhasha Shastra, K. Dwivedi Vishvavidyalaya Prakashan, Varanasi
3. Prakrit Sahityacha Itihas, G.V.Tagare, MVGNM, Nagpur
4. Jain aagam Sahitya Manan evam Mimasa, Ach.Devendra Muni
5. Prakrit bhashaonka Tulanatmak Vyakran, K. R. Chandra,
6. Paramparagat Prakrit Vyakran Ki Samiksha Aur Ardhmagdhi, K. R. Chandra,
7. Prakrit Bhashaonka Vyakran, Richard Pischel, Trans. By
8. Prakrit vyakran Praveshika, Dr. Satyaranjan Banerjee, BL Institute, Delhi
9. Prakrit Prakash, Choukhamba Prakashan, Varanasi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-I]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

RM 1.1: Prakrit Language & Literature: Research Methodology

प्राकृत भाषा व साहित्य: संशोधन पद्धतीशास्त्र

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	संशोधन शास्त्र Research Methodolgy	Lectures : 15
	अ) संशोधन: संकल्पना व स्वरूप ब) संशोधनाचे प्रयोजन व संशोधकाचे गुण क) संशोधन पद्धती ड) साहित्य संशोधन व इतर ज्ञानशास्त्रीय संशोधनाचे वेगळेपण a) Research: concept and nature b) Purpose of research & qualities of the researcher c) Research methods d) Distinction between literary res.& other epistemological res.	
Unit No. 2	भाषा संशोधनाचे स्वरूप Nature of Language Research	Lectures : 15
	अ) भाषा व संशोधन ब) भाषाभ्यासाच्या विविध पद्धती व प्राकृत भाषेचे संशोधन क) प्राकृत भाषा व बोलींचे संशोधन ड) साहित्याचे भाषिक, शैलीवैज्ञानिक संशोधन a) Language and research b) Different methods of lang. study & res. of Prakrit lang. c) Research of Prakrit lang. & dialects d) Linguistic, stylistic research of literature	
Unit No. 3	साहित्य संशोधनाचे स्वरूप Nature of literature research	Lectures : 15
	अ) साहित्यकृतीनिष्ठ संशोधन ब) लेखकनिष्ठ संशोधन क) साहित्यप्रकारनिष्ठ संशोधन ड) साहित्याचे कालनिष्ठ संशोधन a) Literary research b) Authorial research C) Genre-oriented research d) Chronological research of literature	
Unit No. 4	संशोधनात्मक लेखन Research writing	Lectures : 15
	अ) संशोधनाची सैद्धांतिक मांडणी, पारिभाषिक संज्ञा व उपयोजन ब) शोधनिबंध लेखन व प्रबंधलेखन प्रक्रियेचे टप्पे क) प्रबंधलेखनाची भाषा, प्रबंधलेखनातील समस्या ड) संदर्भसूची, निर्देशसूची, परिशिष्टे इ. A) Theoretical framework, terminology and application of research b) The stages of thesis writing and dissertation writing process C) Language of Dissertation, Problems in Dissertation d) Reference list, index, appendices etc.	

Reference Books:

१. संशोधन: स्वरूप आणि समस्या: बाळासाहेब गुंजाळ, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.
२. संशोधन सिद्धांत आणि पद्धती: सदा कऱ्हाडे लोकवाङ्मय गृह, मुंबई.
३. संशोधनपद्धती प्रक्रिया आणि अंतरंग: संपा. सु.रा. चुनेकर, रंगनाथ पठारे
४. साहित्य संशोधन: वाटा आणि वळणे: सुधाकर शेलार, अक्षर वाङ्मय प्रकाशन, पुणे.
५. साहित्य संशोधनाची मूलतत्वे: जगन्नाथ चौधरी, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगांव
६. संशोधनाची क्षेत्रे आणि पद्धती: जयश्री पाटणकर, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर.

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

DSC 2.1: प्राकृत साहित्याचा इतिहास

History of Prakrit Literature

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Prakrit Literature प्राकृत साहित्य	Lectures : 15
	I) Introduction to various compositional types in Prakrit literature II) Agama Literature: Ardhamagadhi, Magadhi(Pali) and Shauraseni: Development - A Brief Introduction I) प्राकृत साहित्यामधील वैविध्यपूर्ण रचना प्रकार यांचा परिचय II) आगम साहित्य: अर्धमागधी, मागधी(पाली) आणि शौरसेनी: विकास - संक्षिप्त परिचय	
Unit No. 2	Classification of Prakrit Literature & Linguistics प्राकृत साहित्यिक भाषा व वर्गीकरण	Lectures : 15
	I) Maharashtrian, Niya and Paisachi: A Brief Literary Introduction II) Apabhraṃsh: Introductory overview of Literature I) महाराष्ट्री, निया आणि पैशाची: संक्षिप्त साहित्य परिचय II) अपभ्रंश: संक्षिप्त साहित्य परिचय	
Unit No. 3	Drama and Sattaka Compositions नाट्य व सट्टक साहित्य रचना	Lectures : 15
	I) Dramatic Literature: Prakrit Experiments by Bharata Muni Instructions on: Characters, Dialogue, Language and Interpretation II) Sattaka: Introduction I) नाट्य साहित्य: भरत मुनींचे प्राकृत प्रयोग विषयक निर्देश: पात्रे, संवाद, भाषा आणि विभाषा II) सट्टक: परिचय	
Unit No. 4	Prakrit 'Sattaka' Literatures प्राकृत सट्टक व लाक्षणिक साहित्य	Lectures : 15
	I) Prakrit Poetic Literature: Various Types: Kavya and Hymns etc.: A Brief Intro. II) Prakrit Symbolic Literature: Lexicon, Grammar and Chhand: A Brief Introduction I) प्राकृत काव्य साहित्य: विविध प्रकार: काव्य व स्तोत्र इ.: एक संक्षिप्त परिचय II) प्राकृत लाक्षणिक साहित्य: कोश, व्याकरण व छंद: संक्षिप्त परिचय	

Reference Books:

1. Shourseni Prakrit Bhasha Sahitya Ka Sankshipta Itihas, Dr. Rajaram Jain, Kundkund Bharati, Delhi
2. Shourseni Prakrit Bhasha Aur Vyakaran, Dr. Udaychandra Jain
3. Prakrit Bhashaon ka itihas, Dr. Sudarshan Mishra, Pali-Prakrit Project, CSU, Delhi
4. Prakrit Bhashaon ki Natya Sahitya mein Prayuktiya, Dr. S. Mishra, Prakrit Study Centre, CSU, Jaipur
5. Prakrit Adhyayan, Dr. Veerchandra jain, Prachyavidya evam Jain Sanskruti Sansthan, Ladnun (Raj.)
6. Natyashastra mein Prakrit Sandarbh, Dr. Sudarshan Mishra, Prakrit Study Centre, CSU, Jaipur
7. Guru Paramapra se prapt Digambar Jain aagam, Dr. M.D.Vasantraj, Varni Jain Sansthan, Varanasi
8. Sanskrit Natakon mein Shourseni, Prof. S.R. Suridev, Vishvavidyalaya Prakashan, Varanasi

**PUNYASHLOK AHILYADEVII HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

DSC 2.2: प्राकृत काव्य

Prakrit kavya

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Prakrit Poetic Literature प्राकृत काव्य	Lectures : 15
	I) Introduction to History of Prakrit Poetic Compositions II) Classification of Prakrit poetic compositions I) प्राकृत काव्य साहित्य रचनेचा ऐतिहासिक परिचय II) प्राकृत काव्य रचनांचे वर्गीकरण	
Unit No. 2	Prakrit 'Mahakavya' प्राकृत महाकाव्य	Lectures : 15
	I) Introduction to Prakrit Mahakavya II) History and characteristic of Prakrit Mahakavya I) महाकाव्याची वैशिष्ट्ये आणि इतिहास II) महाकाव्यांचा परिचय	
Unit No. 3	Prakrit 'Khandkavyas' प्राकृत खण्डकाव्य	Lectures : 15
	I) Introduction to Prakrit khandakavya II) History and characteristic of Prakrit khandakavya I) खंड काव्यांचा इतिहास आणि वैशिष्ट्ये II) खंड काव्यांचा परिचय	
Unit No. 4	Prakrit 'Muktak kavya', Vajjalaggam: Text प्राकृत मुक्तक काव्य व 'वज्जालगं' मूळ गाथा	Lectures : 15
	I) Prakrit Muktakakavya: History, Characteristic and Introduction II) Vajjalaggam : Prakrit Muktakakavya: First 50 Verse I) मुक्तक काव्यांचा इतिहास, वैशिष्ट्ये आणि परिचय II) वज्जालगं - मुक्तक काव्य, प्रारंभिक ५० गाथा	

Reference Books:

1. Prakrit Bhasha aur Sahitya Ka Aalochanatmak Itihas: Dr. NC Shastri, Tara Book Agency, Varanasi
2. Prakrit Sahitya aur Bhartiya Paramparaye, Prof. Radhavallabh Tripathi, CSU, Delhi
3. Gathasaptashati: Mahakavi Haal: Pratima Prakashan, Pune
4. Vajjalaggam: Vishwanath Pathak, PVRI, Varanasi
5. Prakrit Bhasha se anupranit Bhartiya Bhashaye, Dr. Jyotibabu Jain, Bhartiya Jnanpith, Delhi
6. Prakrit Sahitya aur Bhartiya Paramparaye, Prof. Radhavallabh Tripathi, CSU, Delhi
7. Prakrit Bhashaon ka itihas, Dr. Sudarshan Mishra, Pali-Prakrit Project, CSU, Delhi

**PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

DSC 2.3: शौरसेनी आगम

Shourseni Aagam

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Succession परंपरा	Lectures : 15
	I) Shourseni: History, Succession and Development II) Classification and characteristics of 'Aagamas' I) शौरसेनी आगम: उदगम, परंपरा व इतिहास II) आगमांचे वर्गीकरण व वैशिष्ट्ये	
Unit No. 2	Tradition of Acharya and Aagam आचार्य परंपरा व आगम	Lectures : 15
	I) Aa. Dharasen: Guru Paramapra (Succession) II) Commentaries on 'Shatakhandagam': an Introductory overview I) आचार्य धरसेन: गुरु परंपरा II) 'षटखंडागम': व्याख्या व टिका साहित्य: परिचय	
Unit No. 3	Introduction to Agamas आगम ग्रंथ परिचय: भगवती आराधना	Lectures : 15
	I) Aa. Shivarya: Life and his Literature II) 'Bhagwati Aaradhana: Verse 774 to 805' I) आ. शिवार्य: जीवन आणि कृति II) भ. आराधना: मूळ गाथा 774 ते 805)	
Unit No. 4	Introduction to Agamas आगम ग्रंथ परिचय: भगवती आराधना	Lectures : 15
	I) 'Bhagwati Aaradhana: Verse 805 to 885' II) 'Bhagwati Aaradhana: Philosophical and religious importance' I) भगवती आराधना: मूळ गाथा 805 ते 885 II) भगवती आराधना: तात्विक, आध्यात्मिक व धार्मिक महत्व	

Reference Books:

1. Dhaval-Jaydhaval saar, Pandit Jawaharlal Shastri, Shree Ganesh Varni Jain Sansthan, Varanasi
2. Mahaveer aur unaki Acharya Parampara: Dr.N.C. Shastri
3. Shatkhandagam: Volume - 1, JSSS, Solapur, Bhagwati Aaradhana: JSSS, Solapur
5. Shatkhandagam Parisheelan: Pandit Balchandra Shastri, Bharatiya Jnanpith, Delhi
6. Shourseni Prakrit Bhasha Sahitya ka Sankshipt Itihas, Dr. Rajaram Jain, Kundakund Bharati, Delhi
7. Bhagwati Aaradhana Parisheelan, Ed. Premsuman Jain, Bh. Rishabhdev Granthmala, Jaipur
8. On the lang. of The Satkhandagama, Dr. S. R. Banerjee, Ganesh Varni Jain Sansthan, Varanasi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

Compulsory Paper

**DSC 2.4: हस्तलिखित ग्रंथ संशोधन पद्धती
Manuscript Research Method**

Max. Mark: 50

Total Lectures: 30 hrs.

Unit No. 1	Development of Writing: Ancient Writing Materials, Scripts and Traditions लेखन पद्धतीचा विकास: प्राचीन लेखन सामग्री, लिपी व परंपरा	Lectures : 07
	I) लेखन पद्धतीचा इतिहास, प्राचीन लेखन सामग्री (कठोर व लवचिक माध्यमे) लिपी व पद्धती II) श्रुतलेखन: परंपरा व उद्देश, भारतीय व पाश्चात्य परंपरेचा परिचय I) History of writing systems, ancient writing materials (hard and flexible mediums), scripts and methods II) Dictation: Tradition and Purpose, Introduction to Indian and Western Traditions	
Unit No. 2	Manuscripts: Forms and Different Mediums हस्तलिखिते: स्वरूप व विविध माध्यमे	Lectures : 08
	I) लेखक: लिपिकार विषयक प्राचीन धारणा II) प्रतिलिपीकरण: परंपरा व उद्देश I) Author: Ancient Concepts of Scribalism II) Transcription: Tradition & Purpose	
Unit No.3	Manuscripts: Importance, Status, Methods of Preservation and Acquisition हस्तलिखिते: महत्व, स्थिती, संरक्षण पद्धती व संपादन	Lectures : 08
	I) हस्तलिखिते: संरक्षण, महत्व, स्थिती व उपाय II) हस्तलिखिते: संपादन व समस्या (पाठ संशोधन व संपादन) I) Manuscripts: Preservation, Importance, Status and Solutions II) Manuscripts: Editing and Problems (Text Research and Editing)	
Unit No.4	Manuscript Archives: Cataloging and Specialization हस्तलिखित भांडार: सूचीकरण व विशेषज्ञ	Lectures : 07
	I) सूचीकरण व विशेषज्ञ याचे गुण II) हस्तलिखित भांडार: परिचय I) Cataloging and Qualities of Specialists II) Manuscript Archives: Introduction	

Reference Books:

1. Hastalikhit sanrakshan, Shrinand Bapat, Bhandarkar Institute, Pune
2. Pandulipi vigyan, Dr. Satendra, Rajsthan granth Academy, Jaipur
3. Manuscripts at Walchand College of Arts and Science
3. Manuscripts at Dahigav Granthalaya

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

DSE 2.1: प्राकृत कथा साहित्य

Prakrit Katha Sahitya

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Development of Story Literature कथा साहित्य परंपरेचा विकास	Lectures : 15
	I) Story Literature: Historical Background and Development II) Story Literature: Subject, Style and Impact I) कथा साहित्य: ऐतिहासिक पार्श्वभूमी, विकास II) कथा साहित्य: विषयवस्तू, शैली, प्रभाव	
Unit No. 2	Introduction of Prakrit Fiction (Story) कथा साहित्याचा परिचय	Lectures : 15
	I) Prakrit Story Literature : Introduction II) Classification of Stories I) प्राकृत कथा साहित्य: परिचय II) कथेचे वर्गीकरण: विविध मते व दृष्टीकोणानुसार	
Unit No. 3	‘Vasudevahindi’ वसुदेव हिंदी	Lectures : 15
	I) Vasudevahindi: Introduction II) Linguistic and Literary Characteristics, Introduction and Subject I) वसुदेवहिंदी' रचना: परिचय II) भाषिक व साहित्यिक वैशिष्ट्ये, कथा आणि विषयवस्तु परिचय	
Unit No. 4	Vasudevahindi Selected Stories वसुदेवहिंदी : निवडक कथावस्तू	Lectures : 15
	I) Neeljasa Lambhak: Original Text II) Lord Rishabhadeva: Introduction of Life Story and Short story I) नीलजसा लंभक: मूळ पाठ II) भ. ऋषभदेव जीवन परिचय, लघु कथांचा परिचय	

Reference Books:

1. Jain Sahitya Ka Bruhat Itihas, Parshwanath Vidyashram Shodh Sansthan, Varanasi.
2. Jain katha Sahitya ki Vikas Yatra, Devendra Muni,
3. Vasudevahindi, Ed. Ranjandevsooridev, Delhi Publication House, Delhi
4. Prakrit Sahitya Ka itihas, Dr. Jagdishchandra Jain, Choukhamba Publications, Varanasi
5. Prakrit Sahitya aur Bhartiya Paramparaye, Prof. Radhavallabh Tripathi, CSU, Delhi
6. Jain katha Sahitya, Dr. J.C. Jain, Prakrit Bharti Academy, Jaipur

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Huminites

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

DSE 2.2: हरीभद्रसुरी आणि त्यांचे साहित्य

Haribhadrasuri and His Literature

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Haribhadrasuri : Life Story and his Literay Contribution हरीभद्रसुरी : जीवन आणि साहित्यिक योगदान	Lectures : 15
	I) Haribhadrasuri: Life II) Haribhadrasuri: Introduction of Literature I) हरीभद्रसुरी: जीवन II) हरीभद्रसुरी: साहित्य परिचय	
Unit No. 2	Story Literature कथा साहित्य	Lectures : 15
	I) Introduction to 'Samaraicchakaha' II) Text Chariyasangahanigahao (Verse 1-30) I) 'समराइच्चकहा'चा परिचय II) मूलपाठ - चरियसंगहणीगाहाओ (गाथा 1-30)	
Unit No. 3	Poetry हरीभद्रसुरी यांचे काव्य साहित्य	Lectures : 15
	I) Introduction to 'Dhurtakhyan' II) Chapter: 4 & 5 I) 'धुर्ताख्यान' परिचय II) अध्याय: 4 & 5	
Unit No. 4	Philosophical Literature हरीभद्रसुरी यांचे गृहस्थाचार विषयक साहित्य	Lectures : 15
	I) Introductory and Special Study of 'Saavay-Pannatti' II) 'Saavay-Pannatti'- Verse: 01-30 I) 'सावयपन्नती' ग्रंथाचे परिचयात्मक व विशेष अभ्यास II) 'सावयपन्नती' - मुल गाथा: 01-30	

Reference Books:

1. Haribhadra Sahitya mein Samaj evam Sanskruti, Kamal Jain, Apabhrnash Sahitya Academy, Jaipur
2. Saavay-Pannatti: Pt. Balchandra Shastri, Bharatiya Jnanpith, Delhi
3. Dhurtakhyan: Jinvijay Muni: Bharatiya Vidya Bhawan, Mumbai
4. Samaradityakaha: Dr. R.C. Jain: Bharatiya Jnanpith, Delhi
5. Haribhadrasuri ka Jain Dharma Mein Yogdan, Dr.Darshanprabha
6. Jain Sahitya ka Brihat Itihas, Parshwanath Vidyapeeth, Varanasi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Huminites

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 2.3: प्राकृत चंपु काव्य 'कुवलयमाला'
Prakrit Champu Kavya 'Kuvalayamala'**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Champukavya Concept चंपुकाव्य संकल्पना	Lectures : 15
	I) Introduction II) Literature Speciality I) चंपुकाव्य साहित्य प्रकाराचा परिचय II) चंपुकाव्य वैशिष्ट्ये	
Unit No. 2	Selected Prakrit Champukavya प्राकृत चंपुकाव्य रचना	Lectures : 15
	I) Champukavya Writers II) Different Champukavya I) चंपू रचनाकार व प्रभाव II) विविध सहित्य रचना	
Unit No. 3	'Kuvalayamala': Introduction 'कुवलयमाला' परिचय	Lectures : 15
	I) Kuvalayamala: Writer Udyotansuri: Introduction of Life and Contribution II) Kuvalayamala: Characteristics I) कुवलयमाला: रच. उद्योतनसुरी : जीवन परिचय व योगदान II) कुवलयमाला: वैशिष्ट्ये	
Unit No. 4	Kuvalaymala Selected Gatha 'कुवलयमाला' निवडक प्रकरण	Lectures : 15
	I) Selected Verse: 01 to 50 II) Selected Verse: 51 to 100 I) निवडक गाथा 1 To 50 II) निवडक गाथा 51 To 100	

Reference Books:

1. Prakrit Sahitya Ka Itihas: Dr.J. C. Jain : Choukhamba Publication, Varanasi
2. Jain Sahitya ka Brihat Itihas, Parshwanath Vidyapeeth, Varanasi
3. Kuvalayamala: Ed. Premsuman Jain, Prakrit Bharti Academy, Jaipur
4. Prakrit Sahitya aur Bhartiya Paramparaye, Prof. Radhavallabh Tripathi, CSU, Delhi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Huminites

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 2.4: भावपाहुड
Bhavapahuda**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Bhavapahuda: Introduction 'भावपाहुड' परिचय	Lectures : 15
	I) Bhavapahuda: Introduction of writer Aa. Devasen II) Aa. Devasen: Introduction of Literary Books I) भावपाहुड: रचनाकार आ. देवसेन यांचा परिचय II) आ. देवसेन यांच्या साहित्याचा परिचय	
Unit No. 2	Bhavapahuda: Specialities 'भावपाहुड' वैशिष्ट्ये	Lectures : 15
	I) Bhavapahuda: Characteristics II) Bhavapahuda: Introduction of Linguistic style I) भावपाहुड: वैशिष्ट्ये II) भावपाहुड: रचनेची भाषाशैली	
Unit No. 3	Bhavapahuda: Selected Verse भावपाहुड: निवडक गाथा	Lectures : 15
	I) Bhavapahuda: Introduction II) Bhavapahuda: Text: Verse: 01 to 25 I) भावपाहुड: परिचय II) भावपाहुड निवडक गाथा: 01 ते 25	
Unit No. 4	Bhavapahuda: Selected Verse भावपाहुड: निवडक गाथा	Lectures : 15
	I) Bhavapahuda: Text: Verse: 26 to 60 II) Bhavapahuda: Text: Verse: 61 to 100 I) भावपाहुड निवडक गाथा: 26 ते 60 II) भावपाहुड निवडक गाथा: 61 ते 100	

Reference Books:

1. Prakrit Sahitya Ka Itihas: Dr.J.C.Jain : Choukhamba Publications, Varanasi
2. Bhavapahuda, Ed. Hukumchand Bharilla, Jaipur
3. Prakrit Bhav Sangraha, Aa. Devasen, JSSS, Jeevraj Jain Granthmala, Solapur

**PUNYASHLOK AHILYADEVJI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

DSE 2.5: पाली: भाषा व साहित्य

Pali: Language and Literature

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	Pali : Origin and Development पाली : उगम व विकास	Lectures : 15
	I) Origin of Pali language and its Development II) Pali Language of Common People and its Format I) प्राकृत भाषेचा उगम आणि विकास II) सामान्य जनांची प्राकृत भाषा आणि तिचे स्वरूप	
Unit No. 2	Pali : Importance, Inscriptions पाली : महत्व व शीलालेख	Lectures : 15
	I) Importance Ancient Pali language II) Pali Inscriptions I) पाली भाषेचे महत्व II) पाली शीलालेख	
Unit No. 3	Nature of Pali पाली भाषेचे स्वरूप	Lectures : 15
	I) Impact of Pali on Modern Languages II) Pali: Vowels, Consonants and Phonetics I) पाली भाषेचे आधुनिक भाषेवर प्रभाव II) पाली वर्णमाला, स्वर, व्यंजन व ध्वनीतत्व	
Unit No. 4	Pali : Literary Introduction पाली : साहित्य परिचय	Lectures : 15
	I) Pali Sangiti II) Introduction to Tripitak I) बौद्ध संगिती II) त्रिपिटकांचा परिचय	

Reference Books:

1. Pali Sahityacha Parichaya: Dr. N. C. Shastri
2. Bhasha Vigyan Evam Bh. Shastra : K. Dwivedi Vishvavidyalaya Prakashan, Varanasi
3. Pali Sahityacha Itihas : Rahul Sanskritayan
4. Prakrit Bhashaonka Vyakaran , Dr. Pischel
5. Magdhi Prakrit ke Prachintam abhilekh & kosh, Dr. Sudarshan Mishra, Pali-Prakrit Yojna, CSU, Delhi
6. Madhyakalin Magdhi Prakrit Vyakran Evam Sandarbh, Dr, Sudarshan Mishra, PPY, CSU, Delhi
7. Magdhi Prakrit ki Vibhashayein, Dr, Sudarshan Mishra, Pali-Prakrit Yojna, CSU, Delhi

**PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR
UNIVERSITY, SOLAPUR**

Faculty of Humanities

PRAKRIT * M.A. Part – I [SEM-II]

NEP * w.e.f. 2023

DSE (Discipline Specific Elective) (Any one)

**DSE 2.6: महाराष्ट्री प्राकृत व मराठी
Maharashtri Prakrit and Marathi**

Max. Mark: 80

Total Lectures: 60 hrs.

Unit No. 1	General History of Prakrit Language प्राकृत भाषेचा सामान्य इतिहास	Lectures : 15
	I) Origin and Development of Prakrit Language II) Regional Dialects of Prakrit Language I) प्राकृत भाषेची उत्पत्ती व विकास II) प्राकृत भाषेचे प्रादेशिक प्रकार	
Unit No. 2	Introduction of Maharashtri Prakrit Language महाराष्ट्री प्राकृत भाषेचा परिचय	Lectures : 15
	I) Maharashtri Prakrit : Origin, Development, Region, Patron, II) Regional Dialects of Prakrit Language I) महाराष्ट्री प्राकृत : उत्पत्ती, विकास, प्रदेश, आश्रय व मध्ययुगीन भाषिक स्वरूप II) महाराष्ट्री प्राकृत : शिलालेख आणि लिपी	
Unit No. 3	Nature of Maharashtri Prakrit महाराष्ट्री प्राकृत भाषेचे स्वरूप	Lectures : 15
	I) Maharashtri Prakrit : Alphabet and Characteristic II) Maharashtri Prakrit : Literary Introduction I) महाराष्ट्री प्राकृत : वर्णमाला आणि वैशिष्ट्ये II) महाराष्ट्री प्राकृत : साहित्य परिचय	
Unit No. 4	Maharashtri Prakrit: Vocabulary महाराष्ट्री प्राकृत : शब्दसंग्रह	Lectures : 15
	I) Classification of word in Maharashtri II) Maharashtri Prakrit: Literary Introduction I) महाराष्ट्री प्राकृत भाषेतील शब्दांचे वर्गीकरण II) महाराष्ट्री प्राकृत : शब्द संग्रह	

Reference Books:

1. Purabhilekhvidya, Dr. Shobhana Gokhale, Continental Publ., Pune
2. Marathi Bhasha Udgam aani Vikas, K.P. Kulkarni, Mehta Publishing House, Pune
3. Prakrit Sahitya ka Itihas : Dr.J.C.Jain: Choukhamba Prakashan:Varanasi
4. Devnagari Mudrakshar Lekhankala Vol. 1, Dr. Bapurao Naik, Maharashtra Sahitya Parishad,
5. Haal Satvahanachi Gatha Saptshati, Pratima Prakashan, Pune
6. Marathi-Prakrit-sanbandh, Dr. K.V. Apte, Marathi Sanshodhan Mandal, Mumbai

PUNYASHLOK AHILYADEVI HOLKAR SOLAPUR UNIVERSITY

Faculty of Humanities

M.A. Prakrit

M.A. Part –I [SEM-II] W.e.f. 2023-24

NEP Structure

OJT (On Job Training) (Any One) Optional

FP (Field Project) Credits 04

Max. Mark : 80

Total Lectures: 60 hrs.

OJT /	नोकरी प्रशिक्षण	60 Hr
	अ) प्राकृत भाषा संशोधन संस्थेत सहायक संशोधक म्हणून कार्य ब) प्रकाशन संस्थेतील पाली भाषा प्रुफरीडिंग आणि संपादक कार्य क) शैक्षणिक व धार्मिक संस्थेतील प्रशिक्षक कार्य ड) हस्तलिखितांचा शिलालेखांचा अनुवादक कार्य	
	Or	
FP	क्षेत्रिय प्रकल्प	60 Hr
	अ) सर्वेक्षण प्रकल्प ब) अभ्यास सहल क्षेत्र निरीक्षण आणि अहवाल क) ग्रंथालय भेट -प्राचीन साहित्य निरीक्षण आणि अहवाल ड) पुरातत्व उत्खनन क्षेत्र भेट – प्राचीन भाषा/लिपी निरीक्षण, वाचन, लेखन आणि अहवाल	

फलनिष्पत्ती:

1. विद्यार्थ्यांना प्राकृत व्याकरणाच्या आधारे पाली शब्दार्थ माहित होतील.
2. विद्यार्थ्यांना प्राकृत व्याकरण साहित्याच्या आधारे संभाषण शिकता येईल.
3. प्राकृत गाथांचा अभ्यास करून विद्यार्थी प्राकृत भाषा शैली शिकतील.
4. विद्यार्थ्यांना प्राचीन मूर्तीकला, संस्कृती यांची ओळख होऊन संशोधन क्षेत्रात उपयुक्त ठरेल.
5. विद्यार्थ्यांची नैतिक मूल्ये वाढीस लागतील.